

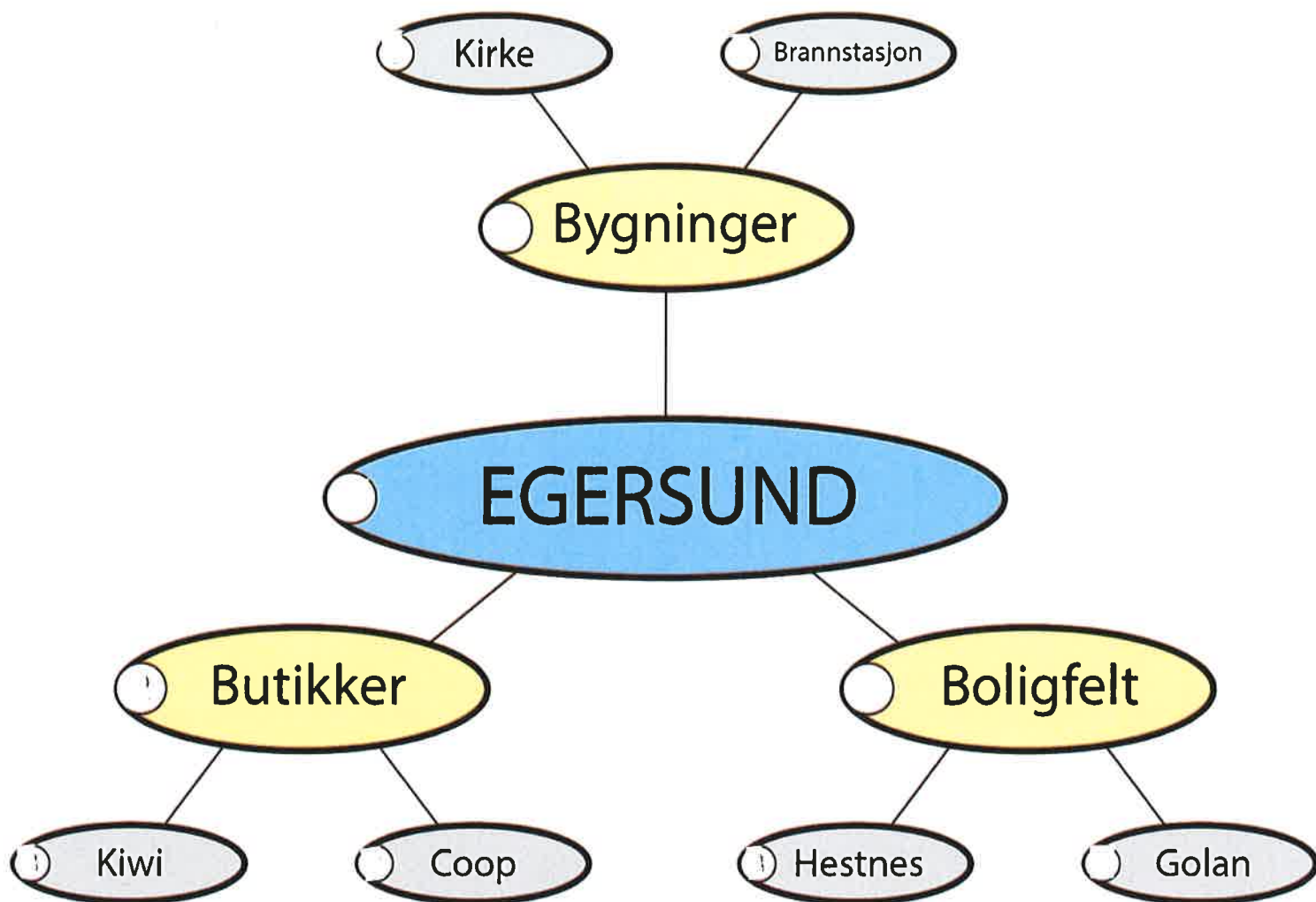
Ulike læringsstrategier og noen eksempler:

1. Tankekart
2. Strukturert tankekart
3. Styrkenotater
4. Strukturkart
5. Tekststruktur/haien
6. Læresamtale
7. Personkart
8. Fri-form-kart
9. Ordkart
10. VØL-skjema
11. Kolonnenotat
12. BISON-overblikk
13. Prosesskart i matematikk
14. Fagtekst/spoletekst
15. Nøkkelord
16. Rammenotat
17. Venn-diagram
18. Forfatterens håndverk
19. FOSS (forholdet mellom spørsmål og svar)
20. Læringslogg
21. Selektiv understreking
22. KOM-tekst

Se vedleggg til planen!

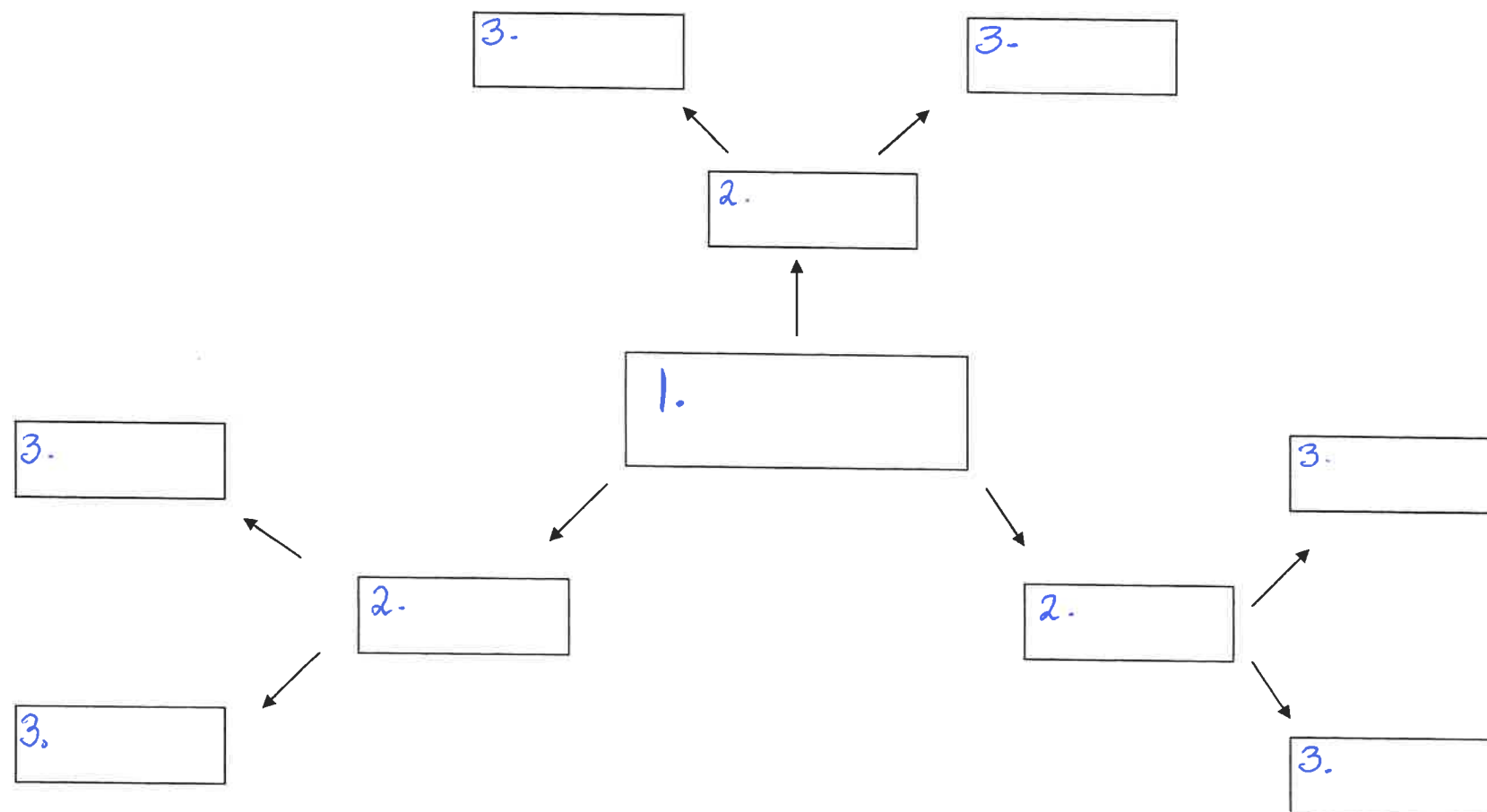

Tankekart

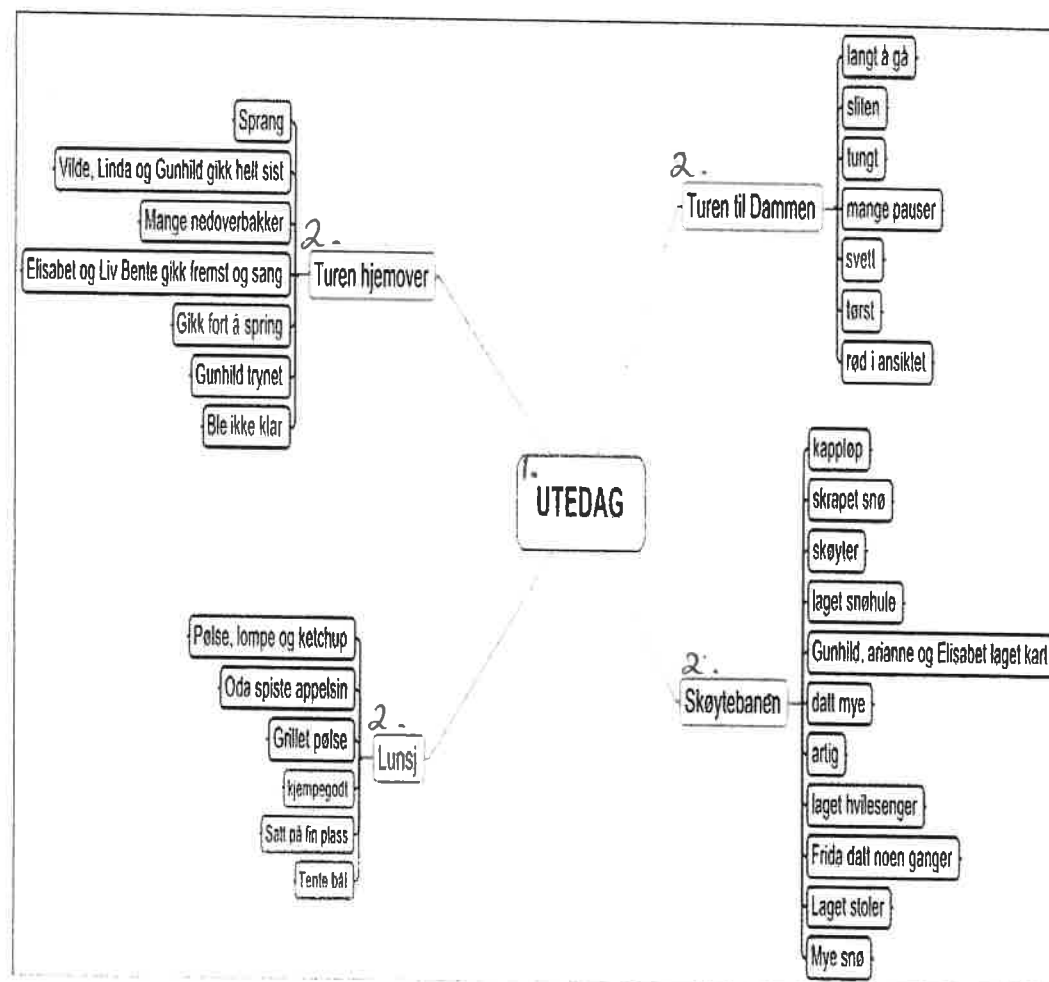

Organisert tankekart

Styrkenotat/styrkekart

STYRKENOTAT

1. UTEDAG

2. Turen til Dammen

- 3. langt å gå
- 3. sliten
- 3. mange pauser
- 3. svelt
- 3. tørst
- 3. rød i ansiktet

2. Skøytebanen

- 3. Kappløp
- 3. skrapet snø
- 3. laget snøhule
- 3. Gunhild, Marianne og Elisabet laget kart
- 3. Datt mye
- 3. Arti
- 3. Laget hvilesenger
- 3. Frida datt noen ganger
- 3. Laget stoler
- 3. Mye snø

2. Lunsj

- 3. Satt på fin plass
- 3. Tente bål
- 3. Grillet pølse
- 3. Pølse, lompe og ketchup
- 3. Kjempegodt
- 3. Oda spiste appelsin

2. Turen hjemover

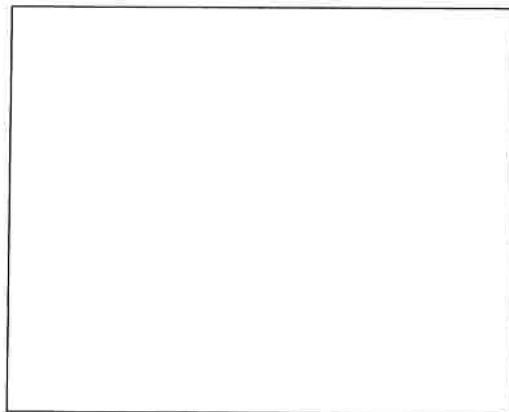
- 3. Mange nedoverbakker
- 3. Elisabet og Liv Bente gikk fremst og sang
- 3. Vilde, Linda og Gunhild gikk helt sist
- 3. gikk fort å spring
- 3. Ble ikke klar
- 3. Gunhild trynet

Strukturkart

Når?

Hvem?

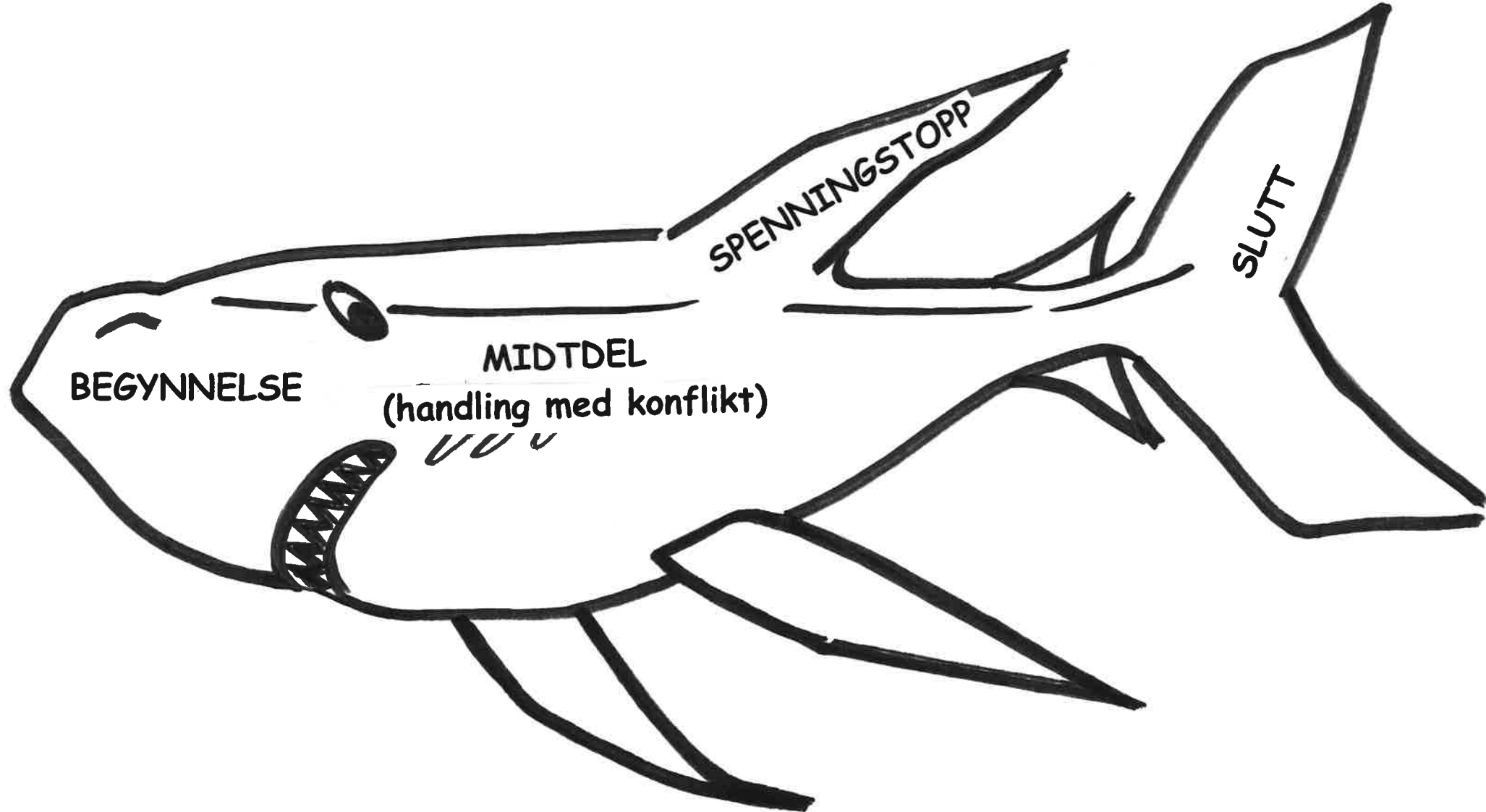
Hvor?

Hvorfor?

Hva skjer?

Hvordan gikk det?

HAIEN

Læresamtalen

Læresamtalen

Læresamtale er en læringsstrategi som kan brukes for å...

- Lære nytt stoff.
- Samle gode ideer.
- Være sikker på at du har forstått en tekst eller en oppgave.
- Repetere det en har lært/er i ferd med å lære seg.
- Reflektere og tenke kritisk i forhold til tekster.
- Analysere tekster.
- Bli trygg på deg selv og på egne meninger.
- Diskutere og bli kjent med andre.

Læresamtalen kan foregå på flere måter:

- I par eller grupper
- Mellom lærer og elev.
- Den kan være kort ca.2-3min., eller lengre på 15-20 min.
- En kan bruke igangsettere, og fullføre setninger som...
 - Jeg har lært at.....
 - Jeg mener at det betyr....
 - Hva mener du om.....
 - Kanskje det er lurt å.....
 - Jeg tror forfatteren har ment at...
 - Jeg er uenig i.....

Person-kart!

Hun bor i Mattisborgen

Ronja

Mattisborgen
er i Mattisbogen
der er det mange
fine hester
de er villhester.

Det er villvejs
grådvæger og
huldreusser

Bestevennen
heter Birk

Er en gær
-rødt hår
-snilt og omdenk
-ikke så sta

Hun bor sammen
med faren og moren og
alle røverne moren heter
Louis og faren heter
Mattis.

Ronjaer:

- 8 år
- hun har krøllede hår
- slå
- klok
- modig
- snilt
- omdelsom
- hjelpsom

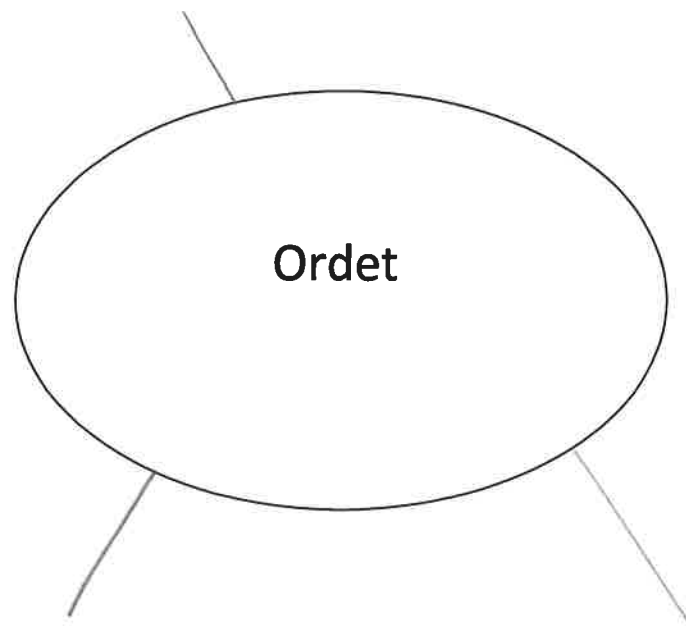

Fri form

Ordkart

Ordforklaring:

Lag setninger med ordet.

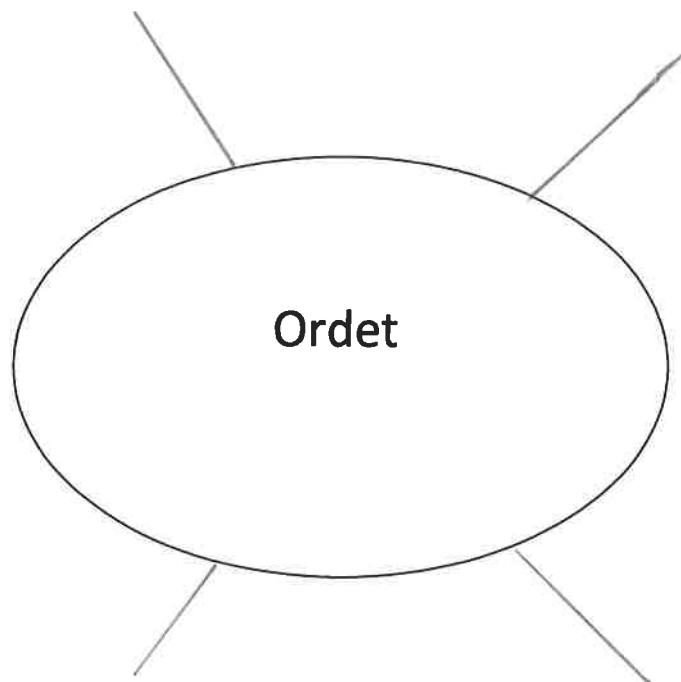
Tegning/

Ordkart

Ordforklaring:

Synonym/antonym:

Eksempler:

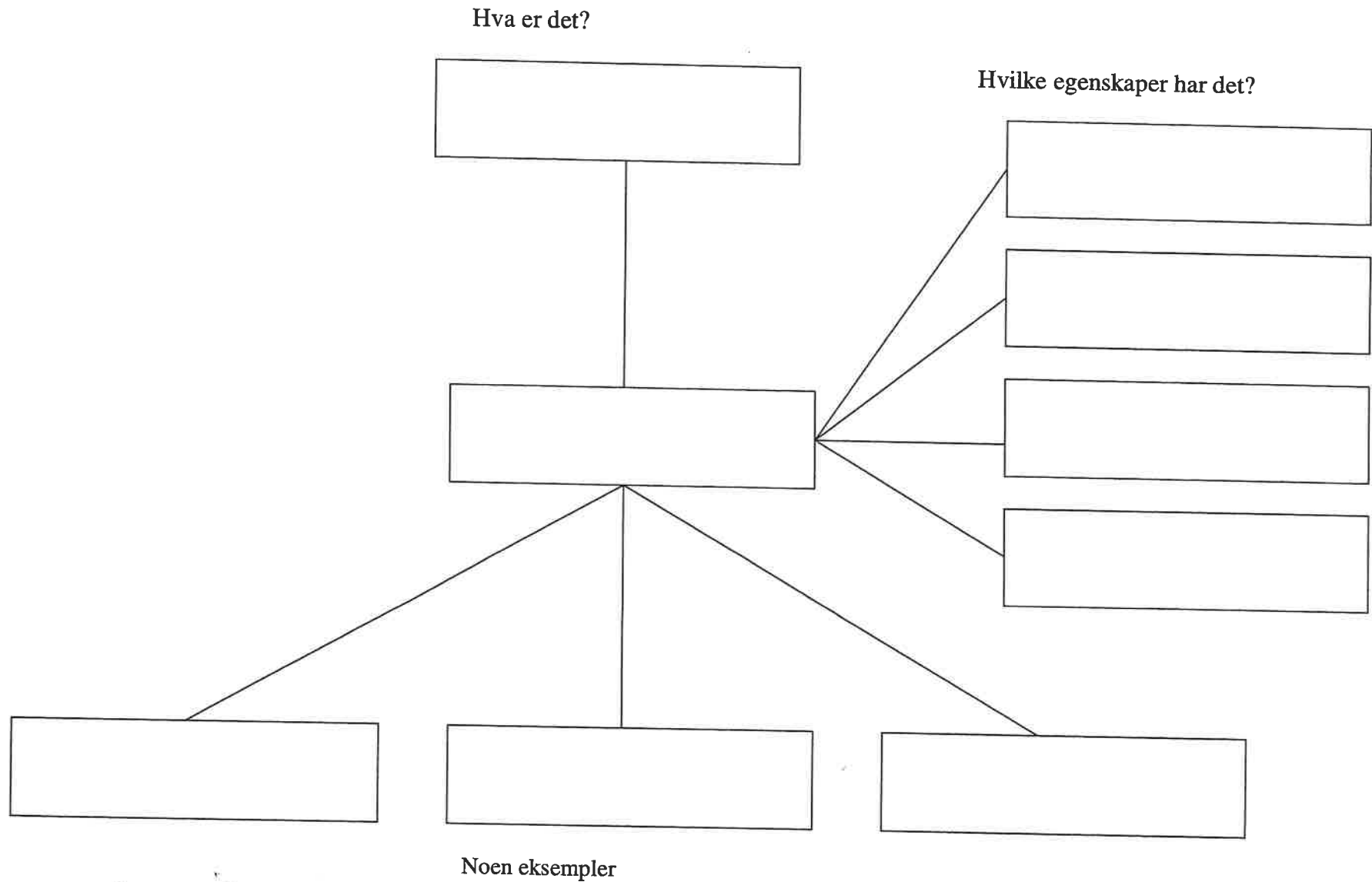

Lag setninger med ordet.

Tegning/Modell

Ordkart

KOPIERINGSORIGINAL

V	Ø	L
Vet fra før:	Ønsker å lære:	Har lært:

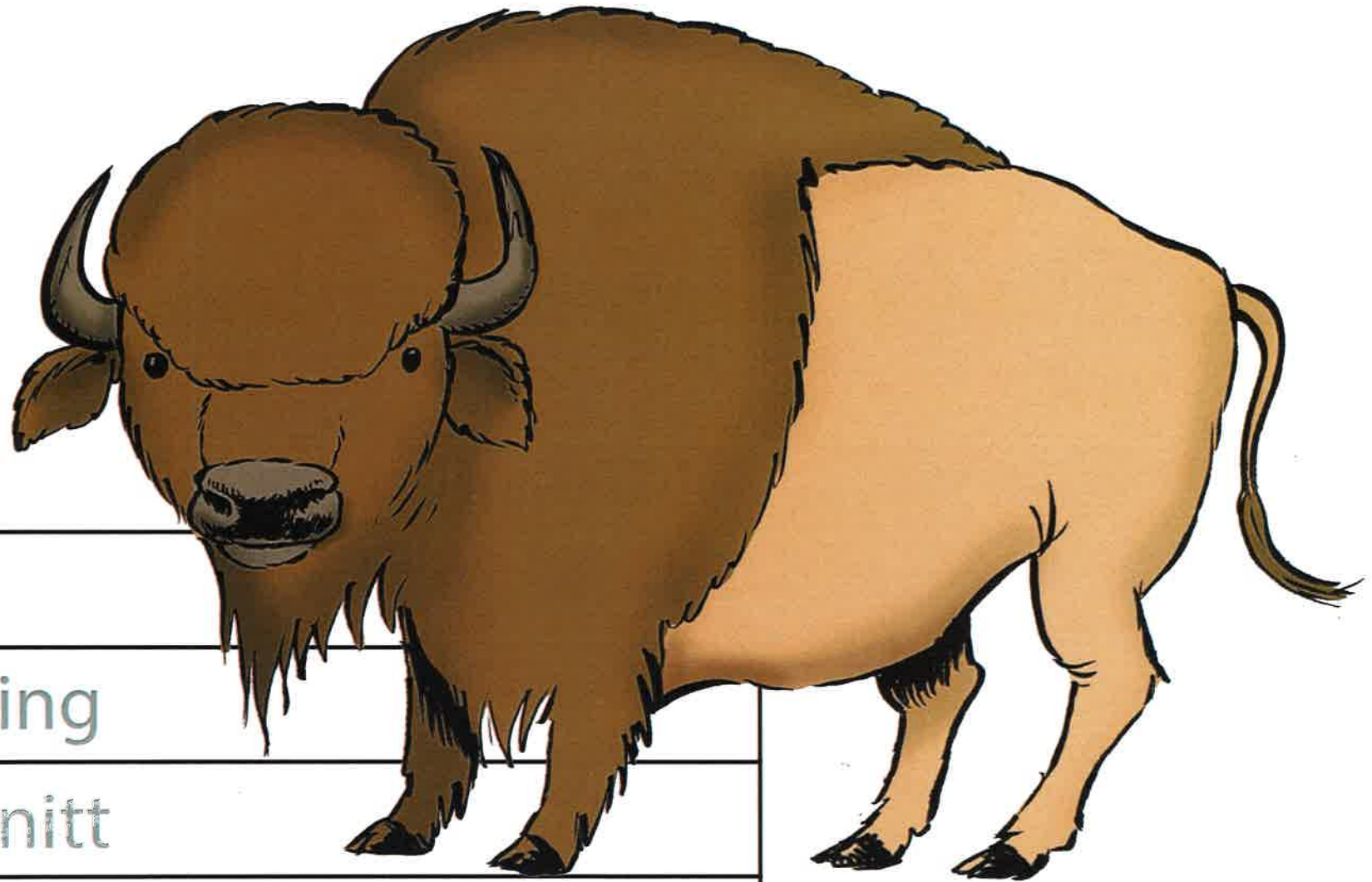

VØL – skjema
(Vet – Ønsker å vite – Lærte)

Vet	Ønsker å vite	Har lært

To-kolonne skjema

Hovedidé	Detaljer

B	ilde
I	nnledning
S	iste avsnitt
O	verskrifter
N	b! Ord som skiller seg ut

BISON-overblikk

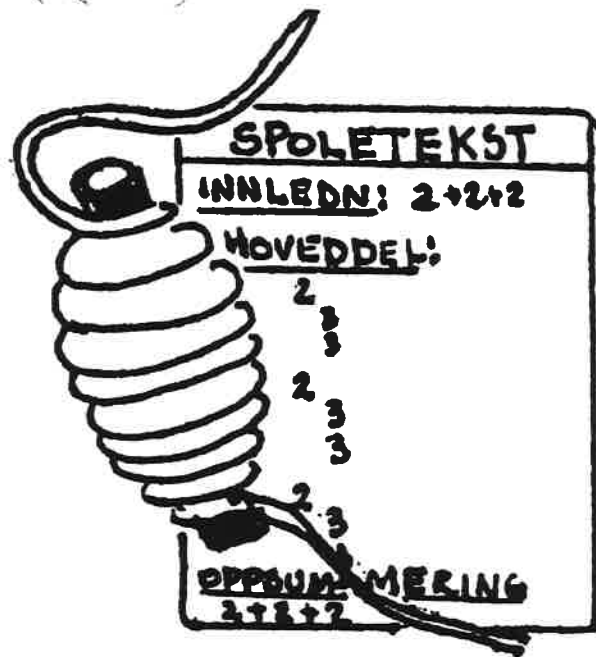
B Bilder og bildetekster	
I Innledningen (det første avsnittet i teksten)	
S Slutten (det siste avsnittet)	
O Overskrifter	
N NB-ord	

Prosesskart i matematikk

U. 1. 2. 3. 4.

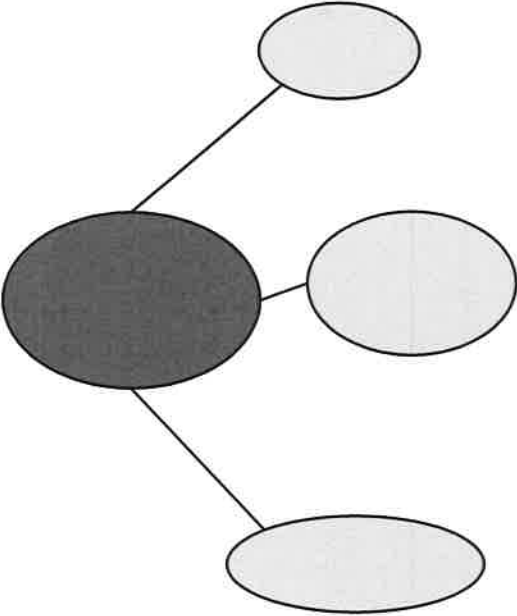
SPØRSMÅL	
JEG VET	
JEG VET OGSÅ	
TEGNING	
OVERSLAG	
REGN UT	
TEKSTSVAR	

Fagtekst/spoletekst

- En spoletekst er et redskap som er godt egnet til omforming av tekst/ fagtekst, fordi den har en systematisk oppbygging.
- Spolen er tynn i begge ender. Det gjelder innledning og avslutning, med en tykkere hoveddel i midten. Den røde tråden går gjennom hele teksten.

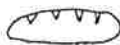
Fagtekst/spoletekst

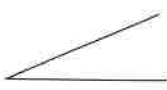
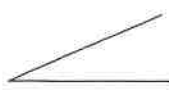
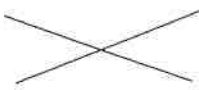
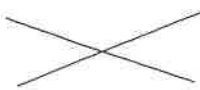
Tankekart	Styrkenotat	Spoletekst
	1. 2. 3. 3. 3. 2. 3. 3. 3. 2.	Innledning (1+2+2+2) Hoveddel (2+3+3+3) (2+3+3+3) (2+3+3+3) Avslutning (1+2+2+2)

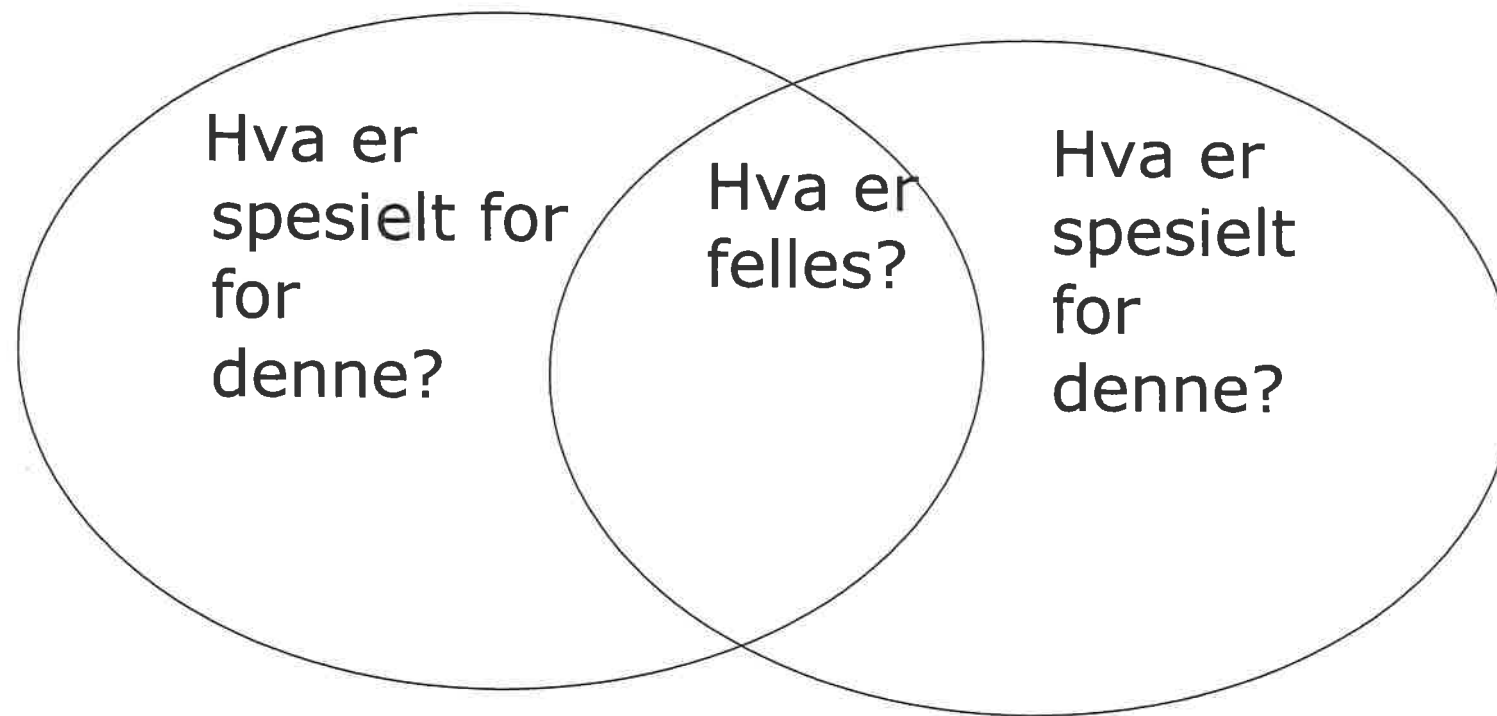
NØKKELOLD

Eksempler på rammenotat!

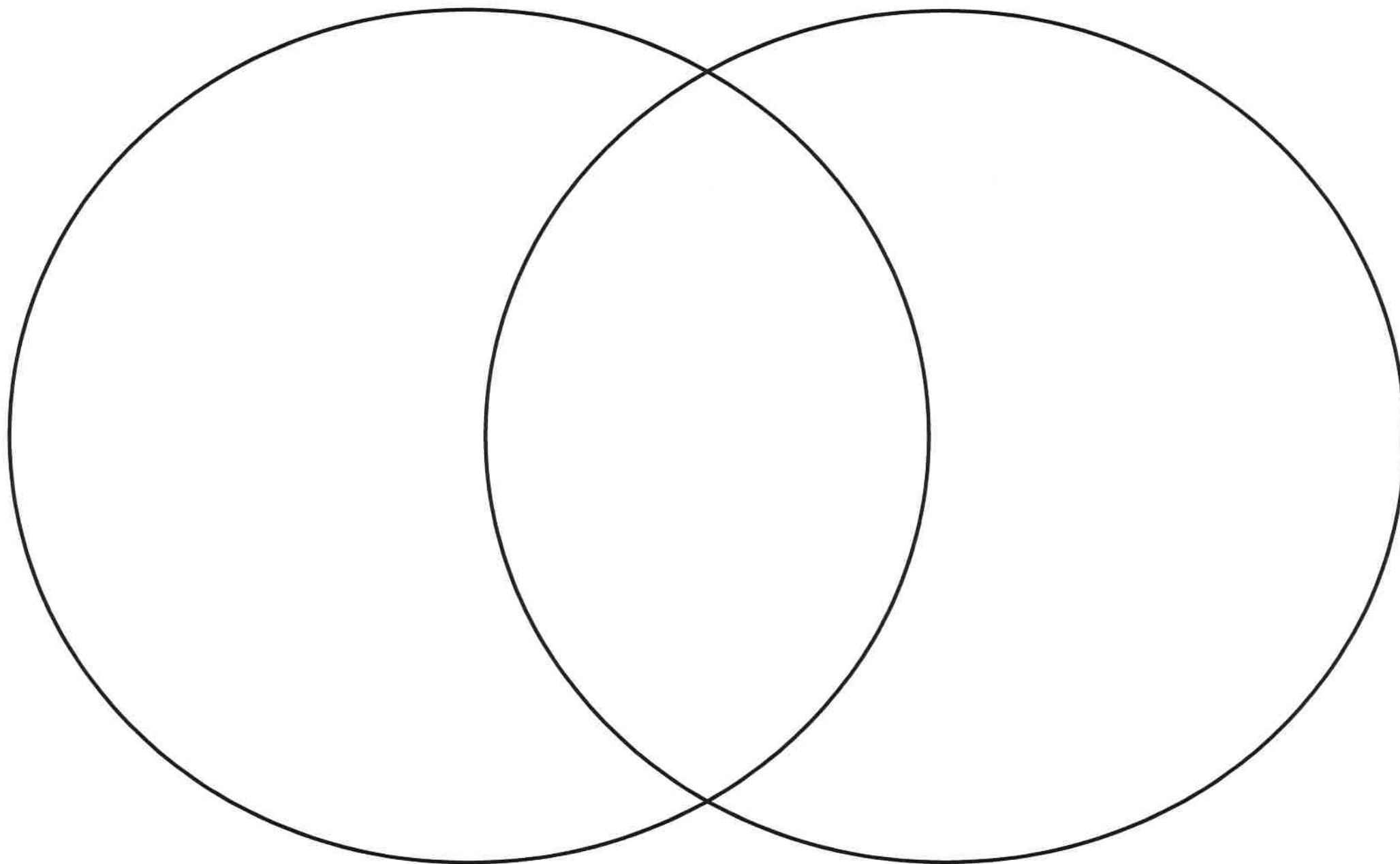
ENGELSK ORD	TEIKNING	SETNING	NORSK
Tomato		I like tomato.	Tomat
Onion		I cry of onion.	Løk
Bread		I eat bread for breakfast.	Brød
Cake		I don't like cake.	Kake

Navn	Symbol	Eksempel	Nøkkelord	Definisjon (med egne ord)
Flate			flatt	En flate er et flatt område på samme måte som toppen av en pult.
Punkt			prikk	Et merke som ofte kalles en prikk, men som heter et punkt. Det har ingen utstrekning.
Linje			ikke avmerket endepunkt	En linje strekker seg uendelig i begge retninger og har ingen bredde.
Linje-stykke			avmerkede endepunkt	En del av en linje. Den er avgrenset og strekker seg bare mellom to avmerkede punkt
Stråle			avmerket endepunkt i en ende	På samme måte som solstrålene begynner pilene i geometrien i et punkt og når uendelig langt.
Vinkel			vinkel	To linjer som møtes i et punkt danner en vinkel
Skjæringspunkt			kryss	To linjer som skjærer hverandre. Det er bare å tenke på et veikryss.

VENN-DIAGRAM

VENN – diagram

Forfatterens håndverk

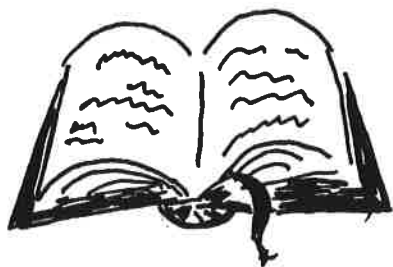
Denne strategien skal hjelpe elevene til å komme inn i "forfatterens hode". Det handler om å forstå hvilke grep og virkemidler forfatteren bruker, for å formidle det budskapet han vil ha fram. Det dreier seg også om hvordan forfatteren har ordnet stoffet i ei bok, eller i en tekst. Det er vesentlig å se etter innholdsfortegnelse, deling i kapitler, billedbruk, sjangerbruk med mer.

Ofte vet ikke elevene hvordan de kan utnytte den informasjonen som ligger i forfatterens håndverk, eller presentasjonsmåte. Denne strategien kan ses på som en videreføring av BISON-overblikk. Elevene vil gradvis få innføring i disse strategiene fra småskoletrinnet og oppover. Vi vet fra forskning at når elever som vet hvordan forfattere strukturerer tekstene sine, kan de lettere både forstå og huske det de har lært.

Lærer elevene å bruke disse strategiene for å få oversikt over stoffet, vil de kunne bruke energien på å forstå og lære seg stoffet. Dyktige lesere kjenner gjerne til både ulike særtrekk og virkemidler som forfatteren har tatt i bruk, ser strukturer, og vet noe om hvilken sjanger teksten er skrevet i. De kan dermed gå i gang med å bruke teksten som grunnlag for en mengde lese- og læringsstrategier, og tilegne seg kunnskaper.

Elevene skal også lære seg å bli bevisst på hva de har lært og kan om strategien; Forfatterens håndverk.

Kopieringsoriginal

FoSS
?

I BOKA	I HODET

Læringslogg

Elevene må få mange muligheter til uformell skriving i timene. Læringslogg kan brukes på mange ulike måter avhengig av emnet det arbeides med. Det kan brukes en egen bok eller perm til læringsloggskriving.

Noteringer før og etter lesing hjelper eleven til å bli bevisst på innholdet i teksten. Eleven kan skrive om det de allerede kan om emnet, utvikle egne mål med lesingen og oppdage etterpå hvor mye de har lært. Når elevene skriver sine forklaringer, internaliserer de begreper og prosesser, og evaluerer selv sin egen forståelse. Det er ikke lett å skrive om noe du ikke forstår.

Når vi vil at elevene skal drøfte viktige spørsmål, lar vi dem først skrive om det i loggene sine. Diskusjoner i plenum (eller smågrupper) blir langt bedre dersom elevene har fått skrevet en respons i loggbøkene før det blir tatt opp i plenum.

Slike raske notater fører til at alle i klassen blir aktive deltakere.

Ulike typer læringslogg:

- Fri- respons- notater (elevene skriver om sine egne tanker)
- Dialog- logg (får respons av lærer eller medelever)
- Før og etter- lesingslogg
- Læringsprosess logg (Hvordan jobbe for og nå læringsmål?)

Selektiv understreking

Selektiv understreking i praksis:

1. Snakke om hva elevene vet om temaet fra før.
2. Lese noe av teksten sammen.
3. Les teksten alene og begynn med understreking av nøkkelord
4. Finn nøkkelord eller nøkkelideer i setningene.
5. Prøv å unngå å streke under hele setninger.
6. Merk hovedideer med tall, og finn underideer. (Styrkenotat)
7. Lag notater og organiser stoffet.

Understreking er sannsynligvis en av de studieteknikkene eller læringsstrategiene som har vært lengst i bruk i norsk skole. Når denne strategien blir brukt selektivt, at en er utvelgende i det en gjør, og en vet hva en ser etter, kan denne strategien være en god hjelp til å organisere stoffet på. Vi vet fra forskning at elevene lærer, og husker lite, dersom de ikke arbeider med og organiserer stoffet de holder på med.

Carol M. Santa, Liv Egen -96

Kom Tekst (kommunikasjon), eller Rolleskriving

Fyll ut før skriving av tekst:

Sender (Rolle):	<i>Hvem er forfatteren?</i> Eksempel: 1. En far (onkel) 2. En lærer
Mottaker:	<i>Hvem er denne teksten skrevet til?</i> Eksempel: 1. En soldat 2. En elev
Budskapet:	<i>Hva vil forfatteren formidle? Hva er budskapet?</i> Eksempel: 1. Overtale en soldat til å spare livet sitt, 2. Overtale en elev til å fortelle mer om krangelen som skjedde med en annen elev.
Formidlingsmåte:	<i>Hvilken sjanger egner seg best for å formidle budskapet?</i> Eksempel: 1. Et brev 2. Logg